

ALLES is niet perfect

 hetpaleis.be/pQdEDTd/alles-is-niet-perfect

Kurt Van der Elst

Perfect – een woord dat te pas en te onpas binnensluipt in meningen, uitspraken, gesprekken. Ook in het theater wordt perfectie nagejaagd. De perfecte voorstelling, het perfecte verhaal. Het is een droom voor elke theatermaker. Maar kan je dit wel nastreven? Mokhallad Rasem duikt met zijn nieuwe voorstelling *ALLES is niet perfect* (9+) in die (im)perfectie. We gaan met hem in gesprek.

Dit is niet jouw eerste samenwerking met hetpaleis. Je gaf bij ons reeds workshops aan dekapers en tijdens de theaterzomerweken. Met welke leeftijden werkte je zo al?

Ik heb al met heel veel verschillende leeftijden gewerkt, variërend van zeven tot achttien jaar en zelfs ouder. Ik vind ze allemaal even boeiend. Elke leeftijd brengt een eigen sfeer en nieuwe ideeën met zich mee. Je kijkt telkens binnen in een nieuwe wereld. De wereld van een achtjarige is helemaal anders dan die van iemand van achttien jaar. Ik vind het zelfs ontroerend.

***ALLES is niet perfect* is voor iedereen vanaf negen jaar. Hoe verplaats je je in de geest van je doelpubliek?**

Ik heb eerst veel gelezen over deze leeftijd. Vanaf negen jaar leer je je emoties pas echt kennen. Deze kinderen zijn heel gevoelig, hebben veel fantasie maar denken ook veel na. Dat hangt natuurlijk ook van kind tot kind af. De ene springt direct en de andere wacht liever nog even af.

Ik vind ook dat er ook een groot verschil is tegenover negenjarigen van pakweg vijftig jaar geleden. Kijk maar naar de invloed van sociale media. Iemand die nu negen jaar is, weet veel meer dan toen ik zo oud was. De wereld is in constante verandering. Als ik met iemand van negen jaar praat, sta ik altijd versteld. Zelfs over de gruwelijke dingen die nu in de wereld aan het gebeuren zijn, kunnen we praten.

Hoe heb je de cast samengesteld?

De cast van *ALLES is niet perfect* bestaat uit twee kinderen, Zoë (12) en Jes (11), circusartiest Jason Van Lith, actrice Katelijne Verbeke en mezelf. Zoë is een danser. Haar wereld bestaat uit bewegingen. Jes is een poëet, dus die van haar bestaat uit woorden. We wilden er ook graag iemand bij hebben die de oudere generatie voor mij representeert. Zo kwamen we bij Katelijne. Ik wilde al lang met iemand samenwerken die in het circus werkt. Deze voorstelling leek daar ideaal voor, want in de circuswereld moet alles juist wel perfect verlopen, zeker qua timing. Als acrobaten een foute stap begaan, kan hun leven in gevaar zijn. Of wanneer een jongleerbal valt, mislukt de truc. Maar ik ben juist geïnteresseerd in het moment dat de bal valt. Samen met deze cast konden we verschillende gedachten en werelden samenbrengen.

Hoe ervaar je het werken met twee kinderen rond de twaalf jaar?

Het is een unieke ervaring. Je moet toch een andere 'code' vinden om met hen te communiceren. Kinderen zorgen voor veel inbreng en creëren een bepaalde sfeer. Ik vind het echt fantastisch om hen op een podium te zien spelen. Ik stel mij dan de vraag: hoe kan een volwassene terug kind worden? Plezier hebben, verwondering voelen... Kinderen hebben die eigenschap zonder dat ze daar bewust moeite voor moeten doen. Ze kunnen gewoon spelen. Ik ben op zoek acteurs die altijd speels blijven en dat hoeft zeker niet perfect te zijn (lacht).

Hoe ziet de wereld van *ALLES is niet perfect* eruit? Creëren jullie samen een nieuwe wereld of vertrekken jullie vanuit de gedachten en ervaringen van de kinderen?

Ik vertrek liever vanuit dat eerste. Ik wil een nieuwe wereld creëren die we nog niet hebben gezien of meegemaakt. Ik vertrok vanuit de vraag: hoe kijkt een kind vrij naar een wereld? Tijdens het repetitieproces wil ik niet beperkt worden door de veronderstelling dat ik een voorstelling moet maken specifiek voor een bepaalde leeftijd. Ik wil juist spreken vanuit de wereld van negenjarigen en onderzoeken hoe deze ook interessant kan zijn voor jongeren van zestien, volwassenen van vijftig of zelfs honderd jaar.

In deze voorstelling gaat het niet over één wereld maar over verschillende werelden waarin ik andere perspectieven wil laten zien. Ik ben niet op zoek naar de perfecte wereld. Maar naar een beginpunt waar we altijd opnieuw naar kunnen terugkeren om vanuit een ander perspectief weer een nieuw verhaal uit te proberen.

De voorstelling heet *ALLES is niet perfect*. Ben jij een perfectionist?

Ik beschouw mezelf niet als een perfectionist. Maar in beelden zoek ik wel naar perfectie. Elke scène is voor mij een levend schilderij. Als je een tafel als decorstuk op scène zet, moet die de juiste afmetingen hebben. Als de tafel niet goed gemaakt is, dan wiebelt die en dan kan je er niet op steunen. Maar juist die wiebelende tafel interesseert me. Ik geloof in het belang van de dingen die imperfect zijn of in onverwachte gebeurtenissen. Voor mij toont het leven zich in die imperfectie of die onvoorspelbaarheid. Zo kijk ik ook naar theater. Het idee voor een voorstelling is perfect maar de voorstelling zelf is dat nooit. De perfectie toont zich pas als er iets fout gaat, in de mislukking. Dat is een beetje een omgekeerde wereld maar alleen perfectie zou maar saai zijn.

Hoe kwam *ALLES is niet perfect* tot stand?

De inspiratie voor deze voorstelling ontstond tijdens een vooronderzoek met kinderen. Ik heb hen veel vragen gesteld en het waren zowel de vragen als de antwoorden van de kinderen die als bron van inspiratie dienden. Vragen stellen is voor mij van onschatbare waarde. Het geeft richting en opent deuren naar nieuwe werelden. Hoewel alle reacties waardevol waren, ontbrak er toch steeds dat ene perfecte antwoord... Maar bestaat dat wel? Dat ging ik onderzoeken.

Daarnaast speelde improvisatie ook een belangrijke rol in het repetitieproces van de voorstelling. Door improvisatie verkennen we elkaars unieke werelden. Hoewel ik van tevoren wel een idee aanreik, geef ik de acteurs ruimte om vanuit hun gevoel en fantasie te spelen.

Wat kunnen we visueel verwachten van de voorstelling?

Ik wil de scène altijd transformeren naar iets anders. Denk aan een gordijn dat open en dicht gaat, telkens onthullend en verhullend. Zoals de pagina's van een boek die telkens nieuwe werelden openen. Ik wil visueel zowel perfecte als imperfecte werelden laten zien, met gebruik van materiaal dat versleten en kapot is.

Die transformatie van niets naar iets boeit me. Daarom ben ik geïnteresseerd in verlaten materiaal. Verlaten dingen dragen veel emotie in zich, zoals een verlaten kinderfiets, een stoel, een huis,... Wie weet was dit ooit een belangrijk voorwerp voor iemand. Ondanks het trieste idee dat erachter zit: 'jouw tijd is voorbij', proberen we nieuwe betekenis te geven aan deze objecten. Ze zijn niet perfect, maar dat voorwerp kan wel perfect zijn geweest voor iemand.

Deze werkwijze waarin we vertrekken vanuit het niets is een cruciaal element in mijn creatieproces. Het roept de vraag op: hoe kom je dan tot iets? Het is een fascinerende reis waarbij het creatieve proces wordt gevoed door de leegte. Uit die schijnbare leegte ontstaat uiteindelijk iets nieuws en unieks.

Als alles niet perfect is, kunnen we het woord 'perfect' dan niet gewoon afschaffen?

Ik ben akkoord. De zoektocht naar perfectie lijkt een paradox te zijn: als je er actief naar streeft, lijkt het ongrijpbaar, maar als je er niet naar zoekt, verschijnt het plotseling.

In onze samenleving streven velen naar perfectie, of het nu gaat om uiterlijk, carrière, of succes. De maatschappij legt vaak een beeld van perfectie op, maar perfectie is juist subjectief en kan enkel door jezelf worden bepaald. Jezelf aanvaarden met je eigen perfecties en imperfecties staat dus centraal. Ik hoop dat ALLES is niet perfect dit zichtbaar maakt.

hetpaleis/ Mokhallad Rasem